

VRHOVNI SUD

Predmet broj: PML-KZZ 106/2017

**(P. br. 98/14 Osnovni sud u Mitrovici)
(PAKR br. 299/16 Apelacioni sud)**

Datum: 24. maj 2017 godine _____

Vrhovni sud Kosova, u Veću sačinjenom od EULEX Sudije Jorge Martins Ribeiro (predsedavajući i izvestilac), EULEX Sudije Elka Filcheva-Ermenkova i Sudije Vrhovnog suda Kosova Nesrine Lushta, kao članova veća, uz podršku Pravnog savetnika EULEX-a Vjollca Kroci-Gerxhaliu, u krivičnom postupku protiv:

O.I., pod restriktivnim merama iz člana 177. Zakona o krivičnom postupku, u daljem tekstu ZKP, (zabrana prilaženja određenim licima ili mestima) i 178. ZKP (javljanje u policijsku stanicu) sa putnim dokumentima koji su bili oduzeti od suda;

optuženim prema Optužnici Specijalnog Tužilaštva Republike Kosovo PPS 04/2013, od 8. avgusta 2014 godine, i podnete Osnovnom sudu 11. avgusta 2014 godine, i kada je reč o ovom zahtevu za zaštitu zakonitosti, on je bio optužen za

(Tačka jedan)

- 1) Ratni zločin protiv civilnog stanovništva** u suprotnosti sa čl. 3. stav (1a) zajedničkim za četiri Ženevske konvencije od 12. avgusta 1949. koji se odnosi na zaštitu civilnog stanovništva u vreme rata i sa čl. 4. stav (2a) dodatnog Protokola II koji se odnosi na zaštitu žrtava unutrašnjih oružanih sukoba od 8. juna 1977. shodno čl. 152. stav (1) i (2.1) u vezi sa čl. 16. i 32. Krivičnog zakona Kosova (KZK) i kažnjivog u vreme izvršenja krivičnog dela shodno čl. 142. Krivičnog zakona SFRJ od 28. septembra 1976;

Osuđen Presudom Osnovnog suda u Mitrovici P. br. 98/14, od 30. marta 2016 godine, kako sledi:

Oliver Ivanović proglašen je krivim po **Tački 1**, krivično delo **Ratni zločin protiv civilnog stanovništva** kažnjivim prema članu 142 Krivičnog zakona Savezne Republike Jugoslavije (KZSRJ) i u suprotnosti sa članom 3 stav 1 (a) zajedničkim za četiri Ženevske konvencije od 12 avgusta 1949. koji se odnosi na zaštitu civilnog stanovništva u vreme rata i sa čl. 4 stav 2 (a) dodatnog Protokola II koji se odnosi na zaštitu žrtava unutrašnjih oružanih sukoba od 8. juna 1977.

Okrivljeni Oliver Ivanović je osuđen na 9 godina zatvora. Njemu je takođe naloženo da nadoknadi iznos od 750 evra kao deo troškova krivičnog postupka.

Presudom Apelacionog suda od 19. decembra 2016 godine, presuđujući po žalbama podnetim od strane Tužilaštva i od strane okrivljenog i njegovog branioca, Apelacioni sud (PAKR 299/16) delimično je usvojio žalbe odbrane, odbio žalbu Tužilaštva kao neosnovanu i, kao posledica toga, presuda Osnovnog suda u Mitrovici je poništena u vezi sa tačkom jedan i predmet je vraćen na ponovno suđenje ovom sudu; presuda je potvrđena u vezi sa tačkama dva i tri.

Delujući po Zahtevu za zaštitu zakonitosti KMLP/I br. 17/2017 (u daljem tekstu: Zahtev) u vezi sa Presudom Apelacionog suda PAKR 299/16, od 19. decembra 2016 godine, u vezi sa tačkom jedan, podnetim od strane Državnog tužioca 11. aprila 2017 godine i primljenim od strane Vrhovnog suda preko Osnovnog suda u Mitrovici dana 28. aprila 2017 godine;

nakon razmatranja Odgovora branioca od 27. aprila 2017 godine na Zahtev Državnog tužioca po tački jedan Presude Apelacionog suda PAKR 299/16 od 19. decembra 2016 godine;

nakon većanja i glasanja održanog 24. maja 2017 godine;

na osnovu članova 418 i članova 432 do 441 Zakonika o krivičnom postupku (ZKP);

donosi sledeće:

REŠENJE

Vrhovni sud odbacuje Zahtev za zaštitu zakonitosti, koji je podnesen protiv presude Apelacionog suda PAKR 299/16, od 19. decembra 2016, u vezi s tačkom jedan, s obzirom da isti nije prihvatljiv na osnovu člana 435, stav 2 ZKP, u vezi sa članom 432, stav 1 ZKP, tumačenim zajedno sa članom 418, stav 3 ZKP, s obzirom da je zahtev, između ostalog, preuranjen, s obzirom da konačna odluka u predmetu još nije doneta niti je postupak bio okončan u konačnom obliku.

OBRAZLOŽENJE

Relevantni proceduralni istorijat

1 – Gore navedena optužba je u početku bila presuđena u krivičnom predmetu P. br. 98/2014 Osnovnog suda u Mitrovici. Presudom donetom 21. januara 2016 godine Okrivljeni je proglašen krivim za navedeno krivično delo i osuđen na kaznu zatvora u trajanju od devet (9) godina.

2 – Nakon žalbi podnetih od strane Tužilaštva i okrivljenog i njegovog branioca, dana 19. decembra 2016 godine Apelacioni sud doneo je presudu PAKR 299/16. Ovom presudom žalba odbrane je bila delimično usvojena, žalba Tužilaštva bila je odbijena kao neosnovana, i Presuda Osnovnog suda u Mitrovici u predmetu P. br. 98/2014 je poništena u vezi sa tačkom 1 i predmet je vraćen na ponovno suđenje po ovoj tački Osnovnom sudu u Mitrovici.

3 – Dana 11. aprila 2017 godine Državni tužilac podneo je Zahtev za zaštitu zakonitosti KMLP/I br. 17/2017 protiv navedene Presude Apelacionog suda u vezi sa presudom po tački jedan u u vezi sa, zbirno

govoreći, slanjem predmeta na ponovno suđenje, pre nego dopunjavanjem činjeničnog stanja, na osnovu člana 403 ZKP.

4 – Osnovni sud u Mitrovici uručio je Zahtev odbrani 13. aprila 2017 godine i odbrana je podnela svoj odgovor 27. aprila (pečatiran 28-og) 2017 godine.

5 – Zahtev je prenet Vrhovnom sudu 28. aprila 2017 godine.

6 – U ovom slučaju, stupanjem na snagu Zakona 05/L-103, nije potrebno da se ponovo pita SSK, na osnovu člana 3, stav 5 navedenog Zakona, za dozvolu da veće bude sačinjeno od većine EULEX sudija, sa predsedavajućim EULEX sudijom, zbog toga što je prethodni zahtev (od 22/8/2016 godine PEJ (0107-0001) za to tokom celokupnog trajanja postupka bio odobren 27. septembra 2016 godine (KGJK 1123/2016). Kada je reč o navedenoj odluci SSK, vredno je navesti da nikakva naznaka nije stavljena na zaštitu zakonitosti. Međutim, ona započinje odobravanjem zahteva EULEX-a (i ona takođe sadrži zahteve za zaštitu zakonitosti) i u obrazloženju rešenja ne postoji ništa u smislu toga da su zahtevi za zaštitu zakonitosti isključeni).

Podnesci strana u postupku

Podnesak Državnog tužioca

Zahtev za zaštitu zakonitosti protiv Presude Apelacionog suda u vezi sa tačkom 1

Državni tužilac protivi se nalazima Apelacionog suda u njegovoj Presudi prema kojoj tačka 1 optužbe protiv **O.I.** treba biti vraćena na ponovno suđenje zbog činjenice da je izreka osporene Presude u suprotnosti sa samom sobom i obrazloženjem Presude.

On traži od Vrhovnog suda Kosova da proglasi da je Presuda Apelacionog suda PAKR 299/16 prekršila odredbe člana 384 (1.12) u vezi sa članom 370 (7) ZKP, zbog toga što nije uspela da jasno navede razloge kojima se rukovodila prilikom određivanja gore navedenih zakonskih tačaka; da je prekršila odredbe člana 5 (1) i (2) ZKP, člana 402 i 403 ZKP kao i člana 22 (2) Ustava; prekršila član 6 (1) EKLJP

zbog toga što je poslala predmet na ponovno suđenje umesto da izmeni izreku Presude Osnovnog suda u Mitrovici (u kojoj je, prema Tužilaštvu, “Žalbeno veće jasno razumelo iz obrazloženja Presude nameru prvostepenog suda da osudi G. I. za saizvršilaštvo”, zbog toga što “samo ako izreka ostaje nerazumljiva ili nedosledna nakon tumačenja u vezi sa izjavama o osnovama, ona može biti proglašena bezakonitom i presuda će biti poništena”), i zbog toga što je sud pogrešno procenio i obradio pitanja povezana sa činjeničnom situacijom (pošto je “Žalbeno veće umesto toga trebalo da primeni član 403 ZKP i prilagodi izreku prvostepene presude da bi ona korespondirala obrazloženju prvostepene presude”, takođe zbog toga što je “član 303 ZKP izrađen da bi se izbegla ponovna suđenja ukoliko je apelacioni sud sposoban da ispravi greške prvostepene presude”).

Odgovor branioca po tački jedan zahteva tužioca

Branilac u svom odgovoru predlaže Vrhovnom sudu Kosova da odbaci zahtev za zaštitu zakonitosti koji je podneo državni tužilac kao nedopušten, shodno članu 435 (2) ZKP-a po tri osnova:

- a) On nije podnet od strane ovlašćenog lica jer zahtev za zaštitu zakonitosti može podneti samo glavni državni tužilac Republike Kosovo, a ne specijalni tužilac Kosova (u skladu sa članom 433, stav 1 ZKP-a);
- b) Zahtev za zaštitu zakonitosti se može podneti samo protiv konačne sudske odluke ili usled kršenja sudskog postupka koji je prethodio donošenju te odluke, nakon što je postupak završen u konačnoj formi, i
- c) Zahtev je, ako bude prihvaćen, neosnovan, s obzirom da Apelacioni sud nije prekršio članove 402 i 403 ZKP-a.

Nadležnost i sastav sudskog veća

Vrhovni sud Kosova je nadležan sud da presuđuje po vanrednim pravnim lekovima, prema članu 418 i et seq. ZKP-a.

U skladu sa Zakonom o nadležnosti, odabiru i raspodeli sudskih predmeta EULEX sudija i tužilaca na Kosovu - zakon br. 03/L-053 kao dopunjen i izmenjen zakonima br. 04/L-273 i 05/L-103, predmet se smatra kao „tekući predmet“ i samim tim spada pod nadležnost EULEX sudija, u skladu sa članovima 1, stav 1 i 2 i 3, stav 5, zakon 05/L-103 sa njegovim trenutnim izmenjenim tekstom. Sastav sudskog veća sa većinom EULEX sudija, kojim je predsedava sudija EULEX-a u ovom predmetu je zasnovan na odluci SSK-a br. KGJK 1123/2016, od 27. septembra 2016. godine, kao što je već pomenuto.

Prihvatljivost zahteva

Zahtev u ovom tekućem predmetu EULEX-a je podneo tužilac iz kancelarije državnog tužioca (kao što je napisano u tekstu plavog pečata „Prokurori Shtetit“) i, uopšteno, glavni državni tužilac kao što je navedeno u članu 433 ZKP-a nije nadležan entitet da to podnosi u ovom slučaju, na osnovu člana 12 Zakona o državnom tužiocu 05/L-034, od 28. maja 2015. godine, koji je dodao član 32A prethodnom zakonu, 03/L-225 od septembra 2010. godine; prema stavu 1. navedenog člana 32A, „za vreme trajanja mandata EULEX-a na Kosovu, glavni državni tužilac ne može preuzimati nadležnost nad predmetima dodeljenim nekom tužiocu EULEX-a bez saglasnosti glavnog tužioca EULEX-a“. Rečeno je „uopšteno“ onoliko koliko se može reći, naime, novi zakon o krivičnom postupku je stupio na snagu 1/1/2013... i to je značajno promenilo *locus standi* u vezi sa podnošenjem zahteva za zaštitu zakonitosti, s obzirom da je u privremenom zakonu o postupku svaki javni tužilac mogao da to učini (u skladu članom 452, koji se čita zajedno sa članom 46 i sl. o nadležnosti i člana 151 o definicijama), ali u novom Zakoniku o krivičnom postupku samo se glavni državni tužilac pominje (član 443 i član 46 o nadležnosti upućuje na zakon o državnom tužiocu, poglavlje IV).

Nakon što se obratio, bez obzira ko je podneo zahtev za zaštitu zakonitosti, ovlašćen je da to uradi, prema članu 433 ZKP-a, trenutak je da se proceni da li postoji pravni osnov za to podnošenje. Razlozi su postavljeni u članu 432 i u članu 433, stav 4, ZKP-a.

Na osnovu člana 418, stav 3, strana može zahtevati zaštitu zakonitosti u roku od tri meseca od konačne presude ili konačne odluke protiv koje se traži zaštita zakonitosti. Formulacija je jasna, ali s obzirom na sistematsko umetanje norme u zakoniku, klasifikacija pravnih lekova kao vanrednih, i čitanja zajedno sa članom 432, stav 1 ZKP-a (zahtev za zaštitu zakonitosti protiv konačne sudske odluke), ne ostavlja se prostor za smatranje da je za ovu svrhu isto imati presudu ili odluku koja je postala konačna, jer ovo više nije predmet žalbe ili da postoji konačna presuda ili odluka koja okončava predmet, ovaj postupak. To nije isto.

Vanredni pravni lekovi treba da se koriste samo tamo gde postoji konačna sudska odluka, gde je postupak završen u konačnom obliku. Zaista, čak i u slučaju kada je zahtev za zaštitu zakonitosti protiv sudskog postupka koji je prethodio donošenju te odluke (konačne sudske odluke) samo (ističe se) nakon što je postupak završen u konačnom obliku može se podneti zahtev - kao što je navedeno u završnom delu stava 1. člana 432 ZKP-a.

Izuzetak od ovog principa je jasno postavljen u stavu 4 istog člana: zahtev za zaštitu zakonitosti može se podneti u toku krivičnih postupaka koji nisu završeni u konačnom obliku samo protiv konačnih odluka koje se tiču određivanja, odnosno produženja sudskog pritvora.

Ukoliko postoje bilo kakve sumnje o razlici na koju se prethodno uputilo (između odluke koja je postala pravosnažna, da ona više nije predmet žalbe, i između konačne odluke u postupku), ova norma, koja je definisana u stavu 4, će to razjasniti.

Sistematsko tumačenje u vezi sa druga dva vanredna pravna sredstva iz člana 418 ZKP-a takođe ne ostavljaju nikakvu sumnju da se ovi pravni instrumenti odnose na postupka koji su okončani, završeni, bilo da je reč

o ponovnom otvaranju krivičnog postupka, bilo da se radi o vanrednom ublažavanju kazne.

Isto tako, a sada u pogledu istorijske interpretacije, možemo videti da je u vezi sa prethodnim zakonodavstvom Jugoslavije doktriniran pristup bio isti (vidi, na primer, Branko Petrić o prethodnom članu 416 u Komentaru zakona o krivičnom postupku, 1986, 2. izdanje. Na kraju, ovde citiramo 8. stav jednog drugog komentara "(8) [a]ko je u pitanju neka odluka, ona mora biti efektivna. Nadležni javni tužilac ne može da zaobiđe nadležnost ili redovan pravni lek, u okviru roka za žalbe ili pre nego što je odlučeno po žalbi optuženog, i da podnese zahtev za zaštitu zakonitosti. Odluka od strane drugostepenog suda kojom je prvostepena presuda poništena zbog pogrešnog i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, a predmet je vraćen na ponovno suđenje, ne može biti predmet zahteva za zaštitu zakonitosti. Ovo je samo formalna efektivna odluka kojom je, u ovom konkretnom slučaju, ustanovljen način ponašanja pred sudom, i sa materijalne strane ne predstavlja efektnu odluku suda u smislu krivičnog postupka. Postupak je još uvek u toku, kršenje zakona se još uvek može ispraviti samo od strane samog suda, ili će biti ispravljeno redovnim pravnim lekom“ (ističe se) - vidi Momčilo Grubač i Tihomir Vasiljević, Komentar Zakona o krivičnom postupku, 1982, 2. izdanje, Savremena administracija, Beograd.

Zaključak

Pošto je zahtev je neprihvatljiv, sud će se uzdržati od davanja komentara o meritumu.

Iz razloga koji su gore navedeni, odlučeno je kao u dispozitivu.

Predsedavajući veća

EULEX sudija, Jorge Martins Ribeiro

Sudski zapisničar

Vjollca Kroci-Gerxhaliu

Članovi veća

**EULEX sudija
Elka Filcheva-Ermenkova**

**Sudija Vrhovnog suda
Nesrine Lushta**